

A kultúrmisszionárius ...

„Csöpi Művek”, ahogy iskolatársunk, Zakar András professzor igen találóan nevezi Csöpi nénit, alias, Bognárné Rósa Margitot. Így nem csak róla, hanem erről az egyszemélyes intézményről írnék a legnagyobb tisztelettel és szeretettel néhány sort. Hogy mennyire igaz és frappáns ez a meghatározás, azt mindenki tudja, aki valaha is találkozott a mi Csöpi néninkkel.

Nem egyszerűen „csak” a könyvtárosa volt a városnak évtizedeken keresztül, hanem mind a mai napig egy igazán egyedi és közösségépítő egyénisége Kunszentmiklós kulturális és közösségi életének. Személyiségével és figyelmével maga köré gyűjtött mindenkit, akiben felfedezte a legapróbb morzsáját a kultúra befogadásának. Szívét-lelkét kitette, s ezt olyan természetességgel, mintha a világ legalapvetőbb és legmegszokottabb dolga lenne, amit tesz. Mi pedig, akik akkoron a kunszentmiklói Damjanich János Gimnázium diákjaiként koptattuk az utcaköveket, ezt természetesnek is vettük. Most csak a magam nevében írnám meg azt, ami csak később, már felnőttként tudatosodott bennem, hogy mennyi apró építőkövét tett hozzá ahhoz, amivé én is váltam. Otthonossá varázsolt könyvtárában meg lehetett bújni, el lehetett vonulni és itt mindig beletemetkezhettem a csodák csodájába, az olvasás varázslatos világába. Ő mindig tudta, ki mire vágyik, ki versmondásra, ki csak olvasásra, csendre, magányra, mint például jómagam. A kollégiumban ez nagyon nehezen volt megvalósítható és ezért micsoda menedék volt a könyvtár. Csöpi néninek mindig volt egy-egy jó tanácsa, nagyon jól tudta, hogy a kisdíák mit is olvas szívesen, mi érdekli a legjobban. Ha úgy ítélte meg, könyveket ajánlott, vagy szavaló szakkört szervezett, és számtalan érdekesebbnél érdekesebb előadást hozott ide mindannyiunk örömére.

Eredetileg úgy volt, hogy interjút készítek vele, de meggondoltam magam, mert akkor nem lehetne ez a kis szösszenet meglepetés számára, pedig nagyon szeretném megörvendeztetni, és ha csak apró morzsákat is, de viszonzni neki abból, amit kaptam tőle. Persze biztosan tudom, hogy sokan vagyunk, akik még nem mondtuk el neki, vagy nem elégszer, hogy mit jelentett számunkra a munkája. Tudom, hogy számára mindez a legnemesebb elhivatottság, és mindig a tudás, az ismeretek átadásának vágya mozgatta. Amikor megköszönjük fáradhatatlan, állhatatos munkáját, segítségét, köszöni szépen, de mintha nem is értené, hogy mit akarunk. Még ha meghatódva is, de azzal üti el, hogy csak a dolgát végezte. Az ilyen valódi "lámpahordozók" nem is tudják, hogy mit jelentettek, jelentenek a náluk megforduló kisemberek lelkének. Talán akkor még a kisdíák sem tudja milyen hatással lesz rá, egy-egy célzatosan kézbe adott olvasmány, az elolvasott, elszavalt és megbeszélt vers, vagy éppen egy művész előadása, de később, mindenki szépen összerakja magában, hogy kik voltak azok a nagyszerű egyéniségek, akik az újtjukra hatottak. Már én is vagyok olyan idős, hogy ezt pontosan számon tartsam, és rendkívül hálás vagyok érte. Mert az egyikük, akik a lámpásomat feljebb emelték, az Bognárné Rósa Margit, Csöpi néni volt. Köszönöm, köszönjük drága Csöpi néni.

Bognárné Rósa Margit, a Csöpi néni tősgyökeres kunszentmiklósi, 1936. július 24-én született és iskoláit is itt kezdte meg 1942-ben. Ha magam elé képzelem, egy cserfes, mindent azonnal tudni akaró, kíváncsi kislányt látok magam előtt, akiben folyton-folyvást újabb és újabb kérdés merül fel, és sosem volt rest rákérdezni, hogy megtudja a válaszokat. Ez a tudásvágy biztos, hogy még csak nőtt az 1950-ben megkezdett gimnazista évek alatt, ahol az osztályfőnöke, a szeretett Kosdy Gabriella tanárnő volt, akivel bizonyosan kölcsönösen kedvelték egymást, mert hosszú éveken át tartották a kapcsolatot, és akinek Csöpi néni tiszteletből saját költségen állíttatott emléktáblát a gimnáziumban. 1954-ben volt az érettségi éve, és Csöpi néni is azok közé tartozott, akinek a történelem durván és megmásíthatatlanul beleavatkozott életének folyásába. De ő nem az az ember, aki feladja, minden lehetőséget megragadott, hogy képezze magát és hogy módja legyen a kultúra terjesztésére. Itt én mindenképpen megemlíteném azt a nagyszerű társat, Bognár Lászlót, aki egészen a haláláig ezt a határozottan karakán, de mégis nagyon érzékeny asszonyt mindenben támogatta és szeretetével, odafigyelésével egy életen át segítette. Így lett Bognárné Rósa Margit nekünk, kíváncsi diákoknak nagy szerencséjére könyvtáros, később vezető könyvtáros Kunszentmiklóson és éveken át Kunpeszéren is. A mai napig kézben tartja a szálakat, rengeteg egykori gimnazista pályájának alakulásáról tud, és erőt, energiát nem sajnálva összefogja folyamatosan a kunszentmiklósi gimnázium nagyszámú közösségét.

Wéber Krisztina